

Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Culture–Borders–Gender/LAB

Το ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ μελέτης
του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου
διοργανώνει

**Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με θέμα:
«Ψηφιακές τεχνολογίες και έρευνα
στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες»**

Παρασκευή 9/4/2021 17:00-20:00

Πλατφόρμα Zoom: <https://zoom.us/my/bsas9> (για να συνδεθείτε εύκολα, κάνετε
copy paste το παρόν link στον browser που χρησιμοποιείτε)

Στους/στις συμμετέχοντες/ουσες που θα κάνουν εγγραφή στην παρακάτω φόρμα, θα
δοθούν βεβαιώσεις παρακολούθησης:

<https://forms.gle/QwddFUMeHXmdANhC8>

Πρόγραμμα Σεμιναρίου

	Τίτλος εισήγησης	Όνοματεπώνυμο
1.	«Ψηφιακά εργαλεία και οπτικός πολιτισμός»	Δρ. Μιχάλης Βαλαούρης
2.	Επιστροφή στις ρίζες: Μια περίπτωση έρευνας Εθνομιντιολογίας (ethnomediaology) στην φυλή των Ινδιάνων ιθαγενών Tejon στην Καλιφόρνια υπό την καθοδήγηση του StoryLab (Skills Training for Democratised Film Industries)	Δρ. Ιάκωβος Παναγόπουλος
3.	"Τεχνολογικός Γραμματισμός για τον Πολιτισμό στη Δια Βίου Μάθηση. Βιντεοπαιχνίδια, εφαρμογές φορητών συσκευών και προγράμματα ανοιχτού τύπου. Η περίπτωση του δυναμικού χάρτη Estia"	Δρ. Δωρόθεος Ορφανίδης
4.	«Διπλή εθνογραφία (duoethnography) και ψηφιακές αναπαραστάσεις της παρένθετης μητρότητας»	Δρ. Άννα Αποστολίδου, Δρ. Ήβη Δασκαλάκη

Περίληψεις των Εισηγήσεων

1. «Ψηφιακά εργαλεία και οπτικός πολιτισμός»

Δρ. Μιχάλης Βαλαούρης

Ιστορικός της τέχνης,

Διευθυντής της φωτογραφικής συλλογής Ruth und Peter Herzog, Jacques Herzog und Pierre de Meuron Kabinett, Βασιλεία Ελβετίας

Περίληψη:

Η παρουσίαση στοχεύει σε μια γενική εισαγωγή της χρήσης ψηφιακών εργαλείων αρχειοθέτησης και αναζήτησης εικόνων σε μουσεία, αρχεία και πανεπιστήμια. Για το λόγο αυτό θα χρησιμοποιηθούν παραδείγματα από συγκεκριμένα ψηφιακά αρχεία μουσείων τέχνης, εθνολογικών μουσείων και φωτογραφικών αρχείων.

2. Επιστροφή στις ρίζες: Μια περίπτωση έρευνας Εθνομιντιολογίας (ethnomediaology) στην φυλή των Ινδιάνων ιθαγενών Tejon στην Καλιφόρνια υπό την καθοδήγηση του StoryLab (Skills Training for Democratised Film Industries)

Δρ. Ιάκωβος Παναγόπουλος

Σκηνοθέτης,

Ακαδημαϊκός Υπότροφος στο Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Περίληψη:

Το StoryLab (Skills Training for Democratised Film Industries) δημιούργησε την μεθοδολογία της Εθνομιντιολογίας (ethnomediaology) και ανέπτυξε μια σειρά εργαστηρίων σε όλο τον κόσμο. Τα τελευταία δύο χρόνια, το StoryLab διοργάνωσε δύο ταξίδια στο Bakersfield της Καλιφόρνια. Ο καθηγητής Erik Knudsen και ο Δρ. Ιάκωβος Παναγόπουλος συνεργάστηκαν με τον Dr. David Robinson και την αρχαιολογική του ομάδα από το University of Central Lancashire, προκειμένου να πραγματοποιήσουν μια σειρά από εργαστήρια Εθνομιντιολογίας σε μέλη της φυλής Ινδιάνων ιθαγενών Tejon. Τα εργαστήρια, με επικεφαλής τον Δρ. Παναγόπουλο, βασίζονται σε τεχνικές δημιουργίας ιδεών για ιστορίες, που έδωσαν την ευκαιρία για νέες συνεργασίες παραγωγής και βελτίωσαν δεξιότητες οπτικής αφήγησης, την μεγαλύτερη ενασχόληση με την τοπική πολιτιστική διαφύλαξη και την βαθύτερη επίγνωση των ευκαιριών κινηματογράφησης μυθοπλασίας αποκλειστικά με τη χρήση των κινητών τους τηλεφώνων, ενισχύοντας έτσι τις φωνές των ανεξάρτητων και διάφορων κοινοτήτων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

3. "Τεχνολογικός Γραμματισμός για τον Πολιτισμό στη Δια Βίου Μάθηση. Βιντεοπαιχνίδια, εφαρμογές φορητών συσκευών και προγράμματα ανοιχτού τύπου. Η περίπτωση του δυναμικού χάρτη Estia"

Δρ. Δωρόθεος Ορφανίδης

Εκπαιδευτικός, Εκπαιδευτής Ενηλίκων

Επιστημονικός Συνεργάτης Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Περίληψη:

Η μάθηση ορίζεται ως η πνευματική διεργασία διαμέσου της οποίας συνειδητοποιούμε το πλαίσιο αναφοράς, μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η διαδικασία της σκέψης, της αίσθησης και της ενέργειας ενώ ταυτόχρονα μας οδηγούν στη συλλογή εμπειριών (Fleming, 1997). Με την έρευνα, καταγραφή και

αξιολόγηση των υφιστάμενων εργαλείων, βιντεοπαιχνίδια, εφαρμογές φορητών συσκευών και προγράμματα ανοιχτού τύπου αλλά και μελετώντας τις νέες τάσεις στην εκπαιδευτική πρακτική, προτείνουμε ένα δυναμικό ψηφιακό χάρτη με σκοπό την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση σε θέματα Δημόσιας Ιστορίας, Αρχιτεκτονικής και Νέων Τεχνολογιών. Στο σύγχρονο τεχνολογικό περιβάλλον και ειδικά στην παρατεταμένη περίοδο απομόνωσης, λόγω της πανδημίας, ο τεχνολογικός γραμματισμός, τα ψηφιακά εκπαιδευτικά εργαλεία και τα μέσα ασύγχρονης εκπαίδευσης αποτελούν προϋπόθεση και αναγκαιότητα (Palfrey, Gasser, 2008). Το ερευνητικό κυρίαρχο ερώτημα αφορά την ιδιωτική αρχιτεκτονική ως δίαυλο αισθητικής, αστικής και ιστορικής «μυθολογίας», ενώ η συλλογή του υλικού γίνεται στο πεδίο της επιτόπιας ιστορικής έρευνας και της ψηφιοποίησης του υλικού για την καλύτερη αξιοποίησή τους στο χώρο της Δια Βίου Εκπαίδευσης.

4. «Διπλή εθνογραφία (duoethnography) και ψηφιακές αναπαραστάσεις της παρένθετης μητρότητας»

Δρ. Άννα Αποστολίδου, Πανεπιστημιακή Υπότροφος, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Δρ. Ήβη Δασκαλάκη, Διδάσκουσα, Τμήμα Ιστορίας και Εθнологίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο

Περίληψη:

Η παρουσίαση αντλεί από το ερευνητικό έργο "Εθνογραφία και/ως υπερκειμενική μυθοπλασία: Αναπαραστάσεις παρένθετης μητρότητας" (Τμήμα Ανθρωπολογίας, Πάντειο πανεπιστήμιο με χρηματοδότηση από το ΕΛΙΔΕΚ) και αναλύει τον μεθοδολογικό προσανατολισμό της διπλής εθνογραφίας (duoethnography) που ακολούθησαν οι δύο μεταδιδακτορικές ερευνήτριες. Συγκεκριμένα, στέκεται στις δυνατότητες συνεργασίας και διαλογικού αναστοχασμού που προσφέρονται από τις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες και υπογραμμίζει τη σημασία της αξιοποίησης συνεργατικών τεχνικών κινητής και ευέλικτης επιτόπιας έρευνας ιδιαίτερα όταν πρόκειται για θέματα που εξετάζουν την πολυπρόσωπη αναπαραγωγική συνθήκη που αναδύεται μέσω της τεχνολογικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Η παρουσίαση συνοδεύεται από παραδείγματα τεχνικών εθνογραφικής καταγραφής μέσα από το ψηφιακό τεχνούργημα που προέκυψε στο πλαίσιο του έργου.

Σύντομα βιογραφικά των ομιλητών/τριών

Ο **Μιχαήλ Βαλαούρης** σπούδασε στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Φωτογραφία στο Hochschule für Bildende Künste του Αμβούργου και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα 'Φωτογραφία και προοπτικός μηχανισμός' στο Freie Universität του Βερολίνου. Είναι διευθυντής του φωτογραφικού αρχείου Ruth und Peter Herzog, στην Βασιλεία της Ελβετίας, και, παράλληλα, εντεταλμένος καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης στην Kunstakademie Düsseldorf.

Εργάστηκε ως μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Center for Advanced Studies 'BildEvidenz. History and Aesthetics', Freie Universität Berlin (2019-20), εντεταλμένος καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης στην Kunstakademie Düsseldorf (2019) και επιστημονικός συνεργάτης στην Kunstbibliothek Berlin (2015-2017) και στο Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart – Berlin (2017). Έχει συγγράψει τα βιβλία *Perspektive in der Fotografie: Studien zur Naturalisierung des Kamerabildes*, Kulturverlag Kadmos Berlin 2018 (Η προοπτική στην φωτογραφία. Μελέτες για την φυσικοποίηση του φωτογραφικού ειδώλου) και το „*Das Feld hat Augen ...“: Bilder des überwachenden Blicks*, Berlin: Deutscher Kunstverlag 2017 («Ο λόγος έχει μάτια ...»: Εικόνες της επιτηρητικής ματιάς).

Ο **Ιάκωβος Παναγόπουλος** είναι πολυβραβευμένος σκηνοθέτης, γνωστός για τις πρόσφατες ταινίες του *Για Χρόνια Πλάγιαζα Νωρίς* (2019) και *Allimònò* (2020). Η πρωτοποριακή δουλειά του είναι συνδυασμός πρακτικής σκηνοθεσίας και ακαδημαϊκής έρευνας. Στόχος του είναι να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στα δύο. Είναι ενεργός ερευνητής, με πολλαπλά διεθνή δημοσιεύματα. Είναι επίσημος ερευνητής στο [StoryLab Skills Training for Democratised Film Industries](#), ερευνητής στο [Εργαστήριο Συγκρουσιακής Πολιτικής](#) στο

Πάντειο Πανεπιστήμιο και επιστημονικός συνεργάτης στο [InArts \(interactive research lab\)](#). Επίσης είναι μέλος της [Ένωσης Σεναριογράφων Ελλάδος](#). Αυτήν την στιγμή ο Ιάκωβος διδάσκει στο τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου σαν ακαδημαϊκός υπότροφος. Επίσης ο Ιάκωβος ξεκίνησε την μεταδιδακτορική του έρευνα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Η έρευνα του αφορά μια διεπιστημονική προσέγγιση της έννοιας της «Εταιροτοπίας» με συνδυασμό μεθοδολογιών από την πλευρά του κινηματογράφου και των πολιτικών επιστημών.

Ο **Δωρόθεος Ορφανίδης** είναι εκπαιδευτικός, επιστήμων συντήρησης, εικαστικός καλλιτέχνης & εκπαιδευτής ενηλίκων. Γεννημένος το 1980 στη Θεσσαλονίκη. Μεταδιδακτορικός ερευνητής του ΒΣΑΣ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με μεταπτυχιακές σπουδές στη Συντήρηση Έργων Τέχνης & Μηχανισμών, της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Α.Π.Θ., απόφοιτος του Τμήματος Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών του Α.Π.Θ. Είναι επίσης συνεργαζόμενος διδάσκων του Σεμιναρίου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και συμβασιούχος διδάσκων ΠΔ 407/80 στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Εκπαιδευτικός στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας & σε Δημόσια Ι.Ε.Κ. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν τις Νέες Τεχνολογίες, λογισμικά και την εκπαιδευτική τους αξιοποίηση στα Εικαστικά, τη Δημόσια Ιστορία, τα Μνημεία, τον Πολιτισμό και την Επιστήμη Συντήρησης. Είναι, επίσης, μημιοεργός λογισμικού και εφαρμογών για τον πολιτισμό και την εκπαίδευση (Δια Βίου, Τυπική & Μη Τυπική). Δημιουργός της εφαρμογής για τα μνημεία της Θεσσαλονίκης με τίτλο "Strolling Around Thessaloniki".

Η **Άννα Αποστολίδου** είναι Κοινωνική Ανθρωπολόγος και εργάζεται ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια και διδάσκουσα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Έχει δημοσιεύσει σχετικά με το φύλο και τη σεξουαλικότητα, την ψηφιακή εκπαίδευση και την εκπαίδευση προσφύγων, την παρένθετη μητρότητα και τις πειραματικές μορφές ψηφιακής γραφής. Είναι επιστημονικά υπεύθυνη του έργου "Εθνογραφία και/ως υπερκειμενική μυθοπλασία: Αναπαραστάσεις παρένθετης μητρότητας" (ΕΛΙΔΕΚ).

Η **Ήβη Δασκαλάκη** σπούδασε Κοινωνική Ανθρωπολογία στο Goldsmiths University of London, όπου ολοκλήρωσε και τη διδακτορική της διατριβή. Εργάζεται ως διδάσκουσα στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο. Έχει δημοσιεύσει σχετικά με τους τσιγγάνους, την παιδική ηλικία και την εκπαίδευση, την εκπαίδευση προσφύγων, τα παιδιά και τους νέους που εργάζονται στο δρόμο, την οικιακή εργασία με μετανάστες, την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και την παρένθετη μητρότητα στην Ελλάδα.